



Vantaan kaupungin lausunto hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta

VD/5729/03.00.00/2023

PT/HS/JR/STV/EV/MT

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Vantaan kaupungilta lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta VN/23793/2023.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysturvalakia, työttömyysturvalain muuttamisesta annettua lakia ja kumottavaksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain 12 luku, julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 11 luvun 1 ja 2 § sekä työllisyyden edistämisen kuntakoikeilusta annetun lain 13 §.

Muutokset koskisivat ansiopäivärahan määrää, palkansaajan työssäoloehdon kertymistä sekä kuntien velvollisuutta järjestää kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuus eräille työttömille työnhakijoille.

Ansiopäivärahan tason osalta esityksessä ehdotetaan, että päivärahan määrää porrastettaisiin niin, että ansiopäiväraha alenisi työttömyyden pitkittyessä. Esityksen mukaan ansiopäivärahaa alennettaisiin ensimmäisen kerran, kun työttömyyspäivärahaa on maksettu 40 työttömyyspäivältä ja toisen kerran, kun sitä on maksettu 170 työttömyyspäivältä. Ensimmäisen portaan kohdalla ansiopäiväraha alenisi 20 prosenttia ja toisen kohdalla 25 prosenttia suhteessa siihen ansiopäivärahaan, joka perustuu työssäoloehdon ajalta kertyneeseen ansiopäivärahan perusteena olevaan palkkaan. Ansiopäivärahan leikkaus ei siis kertautuisi.

Päivärahan alentaminen tehtäisiin alentamalla ansio-osaa tai korotettua ansio-osaa niin paljon, että perus- ja ansio-osasta muodostuva ansiopäiväraha alentuisi kokonaisuudessaan edellä todetun verran. Ansiopäiväraha ei kuitenkaan voisi olla pienempi kuin peruspäiväraha tai peruspäiväraha korotettuna työllistymistä edistävien palveluiden ajalta maksettavalla korotusosalla.

Työttömyyspäivärahan perusteena olevia palkansaajan työssäoloehto koskevia säännöksiä muutettaisiin niin, että palkkatuettu työ ei jatkossa pääsääntöisesti lainkaan kerryttäisi työssäoloehto. Pääsäännön estämättä alentuneesti työkykyisen työllistämiseksi solmittu palkkatuettu työ kuitenkin kerryttäisi työssäoloehto. Tällöin työssäoloehto ei kuitenkaan kerryttäisi palkkatuetun työn ensimmäiset 10 kuukautta. Näissä tilanteissa, nykytilaa vastaavasti, työssäoloehdossa huomioitaisiin 75 prosenttia työssäoloehto kerryttävistä kuukausista.

Työssäoloehdon kertymisen sijasta työllistyminen palkkatuetussa työssä olisi peruste pidentää palkansaajan työssäoloehdon tarkastelujaksoa. Tämä vastaa nykytilaa siltä osin kuin palkkatuettu työ ei nykyisin kerrytä työssäoloehto. Esityksessä ehdotetaan myös, että palkkatuettu työ voitaisiin ottaa kokonaisuudessaan huomioon täytettäessä eräitä työttömyysturvaseuraamuksia tai kerrytettäessä työmarkkinatuen odotusaikaa. Nykyisin näissä tilanteissa huomioidaan vain se osa palkkatuetusta työstä, joka kerryttää työssäoloehto.

Edelleen esityksessä ehdotetaan luovuttavaksi eräistä ikäsidonnoisista työttömyysturvan poikkeussäännöksistä. Esityksen mukaan palkansaajan työssäoloehto ei kerryttäisi sellainen kuntoutus-, koulutus- tai työntekomahdollisuus, joka kunnan on velvollisuus järjestää ikää koskevat ehdot täyttävälle työttömälle työnhakijalle, jonka oikeus palkansaajan työttömyyspäivärahaan on päättymässä. Koska



tällaisen veloitteen perusteella järjestettävä palkkatuki-työ tai palvelu ei jatkossa voisi kerryttää työssäoloehto, kunnan veloitteita koskevat säännökset esitetään kumottavaksi. Samoin kumottaisiin ne ansiopäivärahan suuruutta koskevat suojasäännökset, jotka liittyvät näihin ikäsidonnaisiin poikkeussäännöksiin. Lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi 58 vuotta täyttäneitä koskeva suojasäännös, jonka perusteella palkansaajan tai yrittäjän ansiopäivärahan taso ei voi alentua, jos henkilö täyttää työssäoloehdon täytettyään mainitun ikärajan.

Esityksessä ehdotetaan myös tehtäväksi eräitä palkansaajan työssäoloehdon pidentymiseen liittyviä muutoksia omavastuuajan asettamista ja palkansaajan ansiopäivärahan perusteena olevan palkan uudelleen määrittelyä koskeviin säännöksiin.

Esityksen tausta. Hallitusohjelman osiossa 4.3, Työhön kannustava sosiaaliturva, linjataan sosiaaliturvanuudistamisesta siten, että järjestelmä on yksinkertaisempi ja työhön kannustavampi. Hallitusohjelman mukaan osana tätä kokonaisuutta ansiopäivärahan taso porrastetaan, palkkatukityö ei jatkossa kerryttäisi palkansaajan työssäoloehto ja eräistä ikäsidonnaisista poikkeuksista luovuttaisiin. Ikäsidonnaiset poikkeukset, joista luovuttaisiin, olisivat 58 vuotta täyttäneiden ansiopäivärahan uudelleen laskennan poikkeussääntö, oikeus veloitetyöhön ja työssäoloehdon kertyminen työllistymistä edistävästä palvelusta ja tähän liittyvä ansiopäivärahan tason suojasääntö.

Tavoite. Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus sitoutuu julkisen talouden rahoitusaseman kohentamiseksi vahvistamaan julkista taloutta toimenpidekokonaisuudella, joka vahvistaa julkista taloutta nettomääräisesti kuudella miljardilla eurolla vuoden 2027 tasossa. Neljä miljardia tästä on tarkoitus toteuttaa menosopeutuksilla ja kaksi miljardia työllisyyttä parantavilla toimenpiteillä. Esityksen toimenpiteet ovat osa kannustinloukkujen purkamisen kokonaisuutta, ja niillä tavoitellaan nettomääräisesti noin 298 miljoonan euron menosopeutusta sekä noin 18 700 henkilön työllisyyskasvua. Työllisyyden kasvun arvioidaan vahvistavan julkista taloutta noin 458 miljoonalla eurolla. Yhteensä julkisen talouden arvioidaan vahvistuvan noin 756 miljoonalla eurolla.

Lausunnot pyydetään toimittamaan **23.1.2024 klo 16 mennessä.**

Hallintosäännön 8 luvun 1 §:n mukaan kaupunginhallitus vastaa kaupungin puhevallan käyttämisestä ja lausuntojen antamisesta ulkopuolisille.

Liitteenä oleva lausunto on valmistelu työllisyyden ja kotoutumisen palvelualueella työllisyyspalveluissa. Lausunnossa todetaan, että Ensimmäinen, 40. työttömyyspäivän kohdalla tapahtuva, ansiopäivärahan aleneminen tulee esityksessä hyvin varhaisessa vaiheessa työttömyyttä ja ehdotetaan alenemisen kohdaksi esimerkiksi kolmen kuukauden työttömyyttä. Työssäoloehdon muutos siten, että palkkatuettu työ ei sitä kerrytä, nähdään haasteelliseksi työllisyyden ja tasa-arvon kannalta. Kunnan työllistämisveloitteen poisto nähdään järkevänä uudistuksena mutta toisaalta nostetaan esiin riski siitä, että kunnan työttömyysturvamenot lisääntyvät tulevaisuudessa, jos palkkatuettu työ ei kerrytä työssäoloehto.

Kaupunginhallitus 15.1.2024 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa sosiaali- ja terveysministeriölle liitteenä oleva lausunto hallituksen esitysluonnoksesta VN/23793/2023



Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Ville Karinen teki seuraavan muutosesityksen, joka raukesi kannattamattomana:

”Vastaus 1

Poistetaan lause: Työttömyyden pitkittyessä aleneva työttömyysturva saattaa kannustaa aktiiviseen työnhakuun ja nopeampaan työllistymiseen niitä työnhakijoita, joiden työllistymiselle ei ole esimerkiksi työkykyyn tai osaamiseen liittyvää estettä.

Tilalle lisätään lause:

Vantaan kaupunki ei kannata esitystä ansiopäivärahan porrastamista. Mahdollisten kannustavien vaikutusten toteutuminen on epävarmaa ja epäsuhdassa yksilötason vaikutuksiin. Niille työnhakijoille, joilla työnhaku syystä tai toisesta syystä pitkittyy porrastaminen aiheuttaa kohtuuttoman leikkauksen toimeentuloon. Lisäksi tulee huomioida, että muut ansiopäivärahaan kohdistuvat heikennykset, kuten ansiopäivärahan omavastuuajan pidentäminen sekä lapsikorotuksen ja suojaosan poisto voivat kohdistua samaan yksilöön.

Vastaus 2

Lisätään kappaleen alkuun lause:

Vantaan kaupunki ei kannata esitystä, jonka mukaan palkkatuettu työ ei jatkossa pääsääntöisesti lainkaan kerryttäisi työssäoloahtoa.

Vastaus 3

Uusi vastaus: Vantaan kaupunki ei kannata kunnan työllistämisvelvoitteen poistoa. Velvoitteen poistaminen vaikeuttaisi ikääntyneiden työllistymisen mahdollisuuksia, lyhentäisi työuria ja heikentäisi toimeentuloa kohtuuttomalla tavalla.

Vastaus 5

Uusi vastaus: Viitaten kohdan kolme (lausuttavaa työllistämisvelvoitteen ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta) vastaukseen, muutokset eivät ole perusteltuja.

Vastaus 6

Uusi vastaus: Työttömyysturvaan ja muuhun sosiaaliturvaan tehtävillä muutoksilla on huomattavia heikentäviä vaikutuksia kotitalouksien taloudelliseen toimineentuloon. Esitetyt muutokset kasvattavat tuloeroja, lisäävät pienituloisuutta ja lapsikähyttä.



Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Ulla Kaukola teki seuraavan muutosesityksen kaupunginhallituksen jäsen Minna Räsänen kannattamana. Muutettu lausunto kuuluisi muutosesityksen mukaan seuraavasti:

1. Lausuttavaa ansiopäivärahan määrän alentamista koskevasta ehdotuksesta?

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaan kaupunki suhtautuu kielteisesti työttömyyspäivärahan porrastamiseen. Ansiopäivärahan tason porrastaminen heikentää pienituloisten ansioturvaa merkittävästi lisäten siten pienituloisten toimeentulovaikeuksia. Ansiosidonnaisen päivärahan määrän alentaminen yhdessä maan hallituksen tekemien muiden työttömyys- ja sosiaaliturvaleikkausten kanssa (mm. asumistuen leikkaaminen, työttömyysturvan omavastuupäivien lisääminen sekä sen lapsikorotusten poisto ja työssäoloehdon pidentäminen) kasvattavat leikkausten taloudellisia yhteisvaikutuksia kohtuuttomasti ja ne rankaisevat erityisesti pienipalkkaisia, lapsiperheitä, nuoria sekä osa-aika- sekä sesonkityötä tekeviä ja lisäävät köyhyyttä.

Hallituksen esityksen ja ansiopäivärahan porrastamisen toteutuessa moni pienituloinen tippuu ansiosidonnaisen turvan piiristä pois peruspäivärahalle pahimmillaan jo kahdeksan tai 34 viikon jälkeen. Tämä leikkaa henkilöiden jo pieniä tuloja entisestään kohtuuttomasti ja odotettavissa on, että kotitalouksien toimeentulojen heikentymisen vaikutukset näkyvät kuntien tarjoamien palveluiden lisääntymistarpeena.

Vantaa korostaa, että suunniteltu ensimmäinen, 40. työttömyyspäivän kohdalla tapahtuva ansiopäivärahan aleneminen tapahtuu liian varhaisessa vaiheessa työttömyyttä. Vantaan kokemuksen mukaan rekrytointiprosessit haku- ja haastattelukierroksineen vievät usein yli kuukauden. Vantaan ja Keravan kuntakokeilussa vain 10,5 % työttömistä työnhakijoista ehti työllistyä ensimmäisen kuukauden aikana. Jo tämä kertoo siitä, että työttömyysturvan voimakas porrastaminen näin pian työttömyyden alkua, on kohtuuton tavoite. Jos porrastaminen tehdään, tulee se tehdä myöhemmässä vaiheessa ja lievemmin.

2. Lausuttavaa palkkatuetun työtä ja työssäoloehto koskevasta ehdotuksesta?

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaan kaupunki suhtautuu kielteisesti muutokseen, jossa palkkatukityö ei jatkossa kerryttäisi työssäoloehto. Palkkatuetussa työssä työntekijä solmii työsopimuksella työsuhteen. Jos työsuhteesta on mahdollista kerryttää työssäoloehto, ei ole yhdenvertaista poissulkea palkkatukityönä työsuhteesta tehty työ työssäoloehdon kerryttämisen ulkopuolelle.

Palkkatukityön tavoitteena on luoda polkuja avoimille työmarkkinoille. Työttömillä on vähemmän kannustimia ottaa vastaan palkkatukityötä, jos työssäoloehto ei kerry palkkatuetusta työstä. Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna muutos heikentää työllisyyttä.

Vantaa toteaa, että työssäoloehdon kertymisen poistamisella palkkatukityöstä on kielteisiä tasa-arvovaikutuksia, joita ei pidä hyväksyä. Vantaa korostaa, että maahanmuuttajien työllistämässä palkkatukityö voi olla ensimmäinen kosketus suomalaiseen työelämään. Maahanmuuttajien kohdalla palkkatuki on tärkeä ja jos uudistuksessa suljetaan mahdollisuus päästä ansioturvan piiriin, heikennetään myös maahanmuuttajien mahdollisuuksia entisestään. Yksi tärkeimmistä maahanmuuttajien työllistymisestä on työnantajien asenteet ja ennakkoluulot. Palkkatuetun työ on voinut osaltaan olla vähentämässä näitä esteitä. Jos palkkatuetun työn kannustimia heikennetään, heikennetään myös maahanmuuttajien työllistymismahdollisuuksia.



On tärkeää, että alentuneesti työkykyisten osalta asiaan on lisätty poikkeus, vaikka tämä tekeekin kokonaisuudesta monimutkaisemman. Mm. vammaisilla henkilöillä koko työura voi koostua pitkälti palkkatukityöstä ja ilman poikkeusta he jäisivät pysyvästi ansiosidonnaisen ja peruspäivärahan ulkopuolelle jatkuvasta työskentelystä huolimatta. Vantaan kaupunki painottaa, että alentuneesti työkykyisten työllistäminen on tärkeää. Hallituksen esityksessä osatyökykyisten osalta palkkatuetun työn työssäoloehdon kertymäksi on esitetty 75 %. Vantaan mielestä tämä kertymä olisi syytä nostaa 100 prosenttiin, koska täten parannettaisiin osatyökykyisten työmarkkina-asemaa ja varmistettaisiin heidän yhdenvertainen kohtelunsa työmarkkinoilla muiden samaa työtä tekevien työntekijöiden kanssa.

Vantaa on huolissaan myös ikääntyneiden työntekijöiden aseman heikentymisestä, jos palkkatukityö ei kerrytä työttömyyspäivärahan työssäoloehto. Tämä vaikeuttaa heidän työmarkkina-asemaansa ja vaikeuttaa työllistymistä. Siksi työssäoloehdon kertyminen yli 60-vuotiaiden pitkäaikaistyöttömien palkkatuetusta työstä on säilytettävä. Jokaiselle ikääntyneelle pitkäaikaistyöttömälle tulee säätää oikeus työkyvyn arviointiin ja tarvittavaan kuntoutukseen.

3. Lausuttavaa työllistämisvelvoitteen ja siihen liittyvän sääntelyn kumoamisesta?

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaan kaupunki ei pidä perusteltuna poistaa kunnan työllistämisvelvoitetta. Jokaisesta työttömästä on pidettävä huolta ja kannustettava heitä aktiiviseen työnhakuun – iästä huolimatta ja siksi ikääntyvien työllistämisvelvoite kunnissa pitää säilyttää.

Työllistämisvelvoitteella on huolehdittu myös iäkkäiden pitkäaikaistyöttömien tulevaisuudesta eläkeläisinä, koska työstä on kertynyt myös eläkettä. Sen sijaan, että velvoitetyöstä luovuttaisiin, pitäisi kunnissa pystyä parantaman ikääntyneiden työnhakijoiden työllisyyspalveluita ja ohjauksen sote-palveluiden piiriin on oltava toimivaa. Lisäksi ikääntyneiden osalta on myös pystyttävä rikkomaan työelämässä esiintyviä ikäsyryjä ja työnhakijoiden korkeaan ikään liittyviä työllistymisesteitä. Tavoitteen on oltava iäkkäiden pitkäaikaistyöttömien osalta aina halusta myös edistää heidän jatkotyöllistymismahdollisuuksiaan.

4. Lausuttavaa työttömyysturvaseuraamuksia koskevasta ehdotuksesta?

Ei lausuttavaa.

5. Lausuttavaa ehdotuksesta, joka koskee luopumista eräistä työssäoloehto ja ansiopäivärahan määrää koskevista ikäsidonnaisista poikkeuksista

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaa suhtautuu kielteisesti ikäsidonnaisista poikkeussäännöistä luopumiseen ja TE-toimiston ja kuntien työllisyysvelvoitteiden poistamiseen sekä ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan aiottujen porrastusten ulottamiseen myös lisäpäiviin oikeutettuihin iäkkäisiin työttömiin. Näillä muutoksilla on toteutuessaan negatiivisia vaikutuksia muun muassa tulevaisuuden toimeentuloon, koska ne vaikuttavat eläkekertymiin. Vantaa näkee riskinä, että näiden muutosten toteutuessa eläkeläisköyhyys tulee lisääntymään.

Jos ikääntyvien työllistämisvelvoite kumotaan, pitää Vantaan kaupunki tärkeänä, että iäkkäiden pitkäaikaistyöttömien asemaan kiinnitetään huomiota siten, että hallitus huolehtii työvoimapoliittisia toimenpiteitä suunniteltaessa ottavansa huomioon sen, että kaikkia pitkäaikaistyöttömiä ei voida kuntouttaa ja kouluttaa työkykyisiksi, ja että hallitus huolehtii riittävät resurssit ohjata tosiasiallisesti



työkyvyttömät henkilöt lääketieteelliseen ja sosiaalispsykologiseen työkyvyn arviointiin ja sitä kautta kuntoutusrahalle ja työkyvyttömyyseläkkeelle.

6. Lausuttavaa vaikutuksista kotitalouksiin?

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaa on huolestunut työttömyysturvaleikkausten vaikutuksista ihmisten toimeentuloon ja näkee riskinä, että leikkaukset lisäävät mm. yleisen asumistuen ja toimeentulotuen tarvetta. Tutkimuksien mukaan (mm. THL) aiottujen leikkausten yhteisvaikutukset kohdistuvat voimakkaimmin pienituloisiin kotitalouksiin ja näin ollen ne kohdistuvat samoihin henkilöihin ja perheisiin. Lukuisat tutkimukset myös osoittavat, että aiotut leikkaukset ja muutokset tulevat lisäämään lapsiperheköyhyyttä.

7. Lausuttavaa esityksen taloudellisista vaikutuksista (ml. vaikutukset julkiseen talouteen, työllisyyteen ja kuntiin)?

Vantaan Kaupungin lausunto:

Vantaa näkee riskit siihen, että kunnan työttömyysturvamenot lisääntyvät tulevaisuudessa (mm. palkkatukityö/työssäoloehdon kertymättä jättäminen) ja siitä syystä pyytää hallitusta arvioimaan uudelleen, onko ehdotetut muutokset, joilla esityksenkin mukaan on vain suuntaa antavia työllisyysvaikutuksia, tarpeen tehdä esitetyillä tavoilla.

Kyseiset muutokset tulevat lisäämään Vantaan TE-palveluissa tehtävää työtä mm. neuvonnan, palveluohjauksen sekä henkilökunnan koulutuksen tarpeiden osalta, joka tulee lisäämään te-palveluiden työn kuormittavuutta mutta myös hankaloittamaan suoran työllistämiseen tähtäävän asiakastyön resurssointia. Näillä muutoksilla on väistämättä vaikutuksia myös Vantaan ja kuntien talouteen.

8. Lausuttavaa vaikutuksista toimeenpanijoihin (ml. vaikutukset työttömyysetuuden maksajiin ja julkisen työvoimapalvelun järjestäjään)?

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaa toteaa, että TE-Hallinnossa ja kuntakokeiluissa toimitaan tällä hetkellä erittäin niukoilla resursseilla suhteessa lain velvoitteisiin, joten lakimuutosten vaikutukset tulee aina huomioida myös resursoinnissa.

Esityksessä todetaan, että muutokset lisäävät siirtymävaiheessa työttömyysturvaetuuden maksajien neuvontatyötä sekä tarvetta tiedottamiseen ja henkilöstön kouluttamiseen. Samankaltainen väliaikainen työmäärän kasvu toteutuu todennäköisesti myös työvoimaviranomaisen toiminnassa. Palveluiden laadukkaan toteutumisen kannalta ja perimmäisen tavoitteen, ihmisten paremman työllistymisen kannalta, työttömyysturvaleikkauksista aiheutuvat vaikutukset lisännevät hallinnon näkökulmasta työnteon monimutkaisuutta ja työmäärää ja vaativat henkilöstöresursseja ja lisäävät todennäköisesti ainakin väliaikaisesti työmäärää.

9. Lausuttavaa muista vaikutuksista (ml. vaikutukset yrityksiin ja muihin työnantajiin)?

Vantaan kaupungilla ei ole riittävää osaamista tehdä tai hankkia näin lyhyessä ajassa arviota taloudellista vaikutuksista yrityksiin ja muihin työnantajiin.

10. Lausuttavaa siitä miten muutosten vaikutuksia voitaisiin seurata ja arvioida jälkikäteen?

Vantaan kaupungin lausunto:

Muutosten jälkikäteisarvioinnissa tulisi huomioida välittömien säästövaikutusten lisäksi pitkäaikaiset vaikutukset niiden henkilöiden työuriin, joita muutokset koskevat. Tulorekisteriä tulisi voida hyödyntää



eri työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikutusten arviointiin. Esimerkiksi tulorekisterin avulla voitaisiin arvioida, miten palkkatuella työskennelleiden ja muiden työttömien työnhakijoiden ansiot kehittyvät ennen ja jälkeen muutosten. Lisäksi tulisi seurata, lisääntykö toimeentulotuen käyttö työttömillä työnhakijoilla.

Koska esityksen ehdotuksilla ja jo aiemmin hallituksen esityksessä HE 73/2023 vp esitetyillä lakimuutoksilla on yhteisvaikutuksia, olisi tarkoituksenmukaista, että vaikutuksia olisi arvioitu jo nyt etupainotteisesti.

11. Lausuttavaa voimaantulosta ja siirtymäsäännöksestä?

Vantaan kaupungin lausunto:

Esitettyjä muutoksia on tarkoitus soveltaa 2.9.2024 alkaen. TE-palveluiden siirto kuntiin on aktiivisessa valmistelussa, joka on suuri ponnistus koko työvoimahallinnon kentälle. Ajallisesti lähemmäs voimaan tulevat lakiuudistukset hankaloittavat toimeenpanoa ja lisäävät kuormitusta tilanteessa, jossa muutokset työvoimapalveluissa ovat muutenkin hyvin suuria. TE-hallinnon ja kuntakokeilun henkilöstön työhön vaikuttavien lakimuutosten voimaantulon ajoittamisessa tulisi huomioida TE24-uudistuksen voimaantulo 1.1.2025.

12. Muuta lausuttavaa esityksestä?

Vantaan kaupungin lausunto:

Lausuntopyyntössä todetaan, että esitys on luonteeltaan kiireellinen ja siinä esitettyjä muutoksia on tarkoitus soveltaa 2.9.2024 alkaen, mistä johtuen toimeenpanijoille halutaan varata riittävä aika valmistautua muutosten toimeenpanoon.

Vantaan kaupunki pitää huonona sitä, että lausuntopyyntöt toimitetaan kunnille näin kiireellisellä aikataululla. Olisi ollut suotavaa, että myös lausunnonantajille olisi annettu riittävä aika lausuntojen laatimiseen ottaen huomioon kuntien hallintosääntöjen edellyttämä päätöksentekomenettely.

Käytännössä lausuntopyyntö lähettäminen 22.12.2023 juuri ennen joulun pyhiä kavensi todellista lausuntoaikaa. Tarpeettoman lyhyt lausuntoaika heikentää lainvalmistelun ja siten myös lainsäädännön tasoa.

13. Kohdennettu kysymys TE-toimistoille ja työllisyyden edistämisen kuntakokeilussa mukana oleville kunnille: Mikä on tilastotietoihin tai arvioon perustuva käsityksenne muutoksen taloudellisista ja muista vaikutuksista, jos palkkatuettu työ kerryttäisi kokonaisuudessaan työssäolovelvoitetta ja koulutusta vailla oleville nuorille asetettua seuraamusta?

Vantaan kaupungin lausunto:

Vantaan ja Keravan kuntakokeilussa työllistyi vuonna 2023 palkkatuella kaikkiaan 636 työnhakijaa, joten se on kokonaisuuden kannalta merkittävä työllistämisen väline (18.12.2023 työttömiä ja lomautettuja oli kuntakokeilussa kaikkiaan 13 789).

Taloudellisten vaikutusten arviointi edellyttäisi tarkempaa tietoa siitä, kuinka paljon työnhakijoiden halukkuuteen ottaa vastaan palkkatukityötä vaikuttaa se, että se kerryttää työssäolovelvoitetta, ja millä prosenttiosuudella tämä lisää työnhakijoiden työllistymistä avoimille työmarkkinoille palkkatukijakson päätyttyä. Nykyinen käytettävissä oleva data ei tue tämän arvioimista. Mikäli tulorekisteriä olisi mahdollisuus hyödyntää nykyistä laajemmin työvoimapolitiittisten toimenpiteiden vaikuttavuuden arviointiin, olisi sieltä mahdollisesti saatavissa tarvittavaa dataa asian tutkimiseen.



Asian käsittelyn aikana kaupunginhallituksen jäsen Sakari Rokkanen teki seuraavan muutosesityksen kaupunginhallituksen jäsen Maarit Raja-Ahon kannattamana:

Kohta 1

"Malli saattaisikin kannustaa työllistymiseen tehokkaammin, jos ensimmäinen porrastus olisi myöhemmin niin että aktiivisella hakemisella olisi hyvä mahdollisuus työllistyä ennen ansiopäivärahan alenemista — esimerkiksi kolmen kuukauden kohdalla."

Kohta 2

"Pitkällä aikavälillä tarkasteltuna muutos voisi heikentää myös työllisyyttä."

Puheenjohtaja totesi, että asian käsittelyn aikana on tehty kaksi kannatettua muutosesitystä ja asiasta joudutaan äänestämään. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat Rokkasen muutosesitystä äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat Kaukolan muutosesitystä, äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 8 jaa-ääntä (Kasonen, Rokkanen, Kanerva, Raja-aho, Lundell, Niikko, Suoniemi, Tuomela) ja 7 ei-ääntä (Kaukola, Räsänen, Tammi, Abdi, Karinen, Valtanen, Rämö). Puheenjohtaja totesi Rokkasen esityksen etenevän seuraavaan äänestykseen.

Puheenjohtaja totesi, että äänestyksessä voittanut muutosesitys tulee asettaa seuraavaksi pohjaesitystä vastaan ja teki seuraavan äänestysesityksen: he, jotka kannattavat kaupunginjohtajan pohjaesitystä äänestävät jaa ja he, jotka kannattavat Rokkasen muutosesitystä äänestävät ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksessä annettiin 7 jaa-ääntä (Kaukola, Räsänen, Tammi, Abdi, Karinen, Valtanen, Rämö) ja 8 ei-ääntä (Kasonen, Rokkanen, Kanerva, Raja-aho, Lundell, Niikko, Suoniemi, Tuomela). Puheenjohtaja totesi Rokkasen muutosesityksen tulleen hyväksytyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Tarkastettiin ja hyväksyttiin pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Merkittiin, että SDP:n kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan eriävän mielipiteen:

"Lausuntopyyntöjen tarkoitus on saada luotua mahdollisimman monipuolinen tietoperusta ja vaikutusarviointi lainvalmistelun pohjaksi. Hallituksen esittämät muutokset työttömyysturvaan vaikuttavat monen vantaalaisen perustoimeentuloon. On valitettavaa, että Vantaan kaupungilla ei ole ollut riittävää aikaa lausunnon antamiseen. Vantaan olisi pitänyt lausua mm. lakimuutoksen vaikutuksista maahanmuuttajataustaisten kuntalaisten tilanteeseen. Herää kysymys, miksi lausuntoja pyydetään, jos niiden laatimiseen ei anneta riittävästi aikaa. Tarpeettoman lyhyt lausuntoaika heikentää lainvalmistelun ja siten myös lainsäädännön tasoa sekä luottamusta demokratiaan."

Liitteet:



- Vantaan kaupungin lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta VN/23793/2023 eduskunnalle laiksi työttömyysturvalain muuttamisesta
- Äänestysraportti KH 15.1.2024 § 13 I
- Äänestysraportti KH 15.1.2024 § 13 II

Täytäntöönpano: Lakiasiat- ja päätösvalmistelu

Muutoksenhakuohje: 3.1 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Asiakkuuspäällikkö Hanna Sauli, työllisyyden ja kotoutumisen palvelualue, työllisyyspalvelut, puh:
043 826 8771 (etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)